

Oppdatert 30 april 2025

Referat møte i faglig råd for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (FRFBIE)

Dato: 10 april 2025 kl 10:00 – 16:00

Sted: Utdanningsdirektoratet, møterom 5

Fra arbeidstakersiden	Fra arbeidsgiversiden
Eva Sharp – LO Fagforbundet Janne Ottersen Fraas – LO Fagforbundet Karianne Bøyum Fykse – LO Handel og Kontor	Jan Kristian Pettersen – NHO Service og Handel Mirja Rahm – Virke Anita Hope – NHO Service og Handel
Fra lærerorganisasjoner	Fra skoleeier
Åshild Lundetræ Fidje – Utdanningsforbundet Trond Halvorsen Utdanningsforbundet	Synnøve Dolven – KS Cecilie Bang Donali – KS
Fra Elevorganisasjonen	Fra Utdanningsdirektoratet
August Østby EO	Laila Buskum DLV Marianne Farstad-Jensen DLV Eirik Bertelsen DLV Carine Gronholz DLV

Forfall: Linda Vist (vara) NHO service og handel, Brith Antonsen Skolenes landsforbund

Sak 2025/8 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjent.

Sak 2025/9 Modulstrukturering av læreplan – blomsterdekoratørfaget

Forslag til modulisert læreplan for vg3 blomsterdekoratørfaget og forslag til høringsspørsmål for høringen av læreplanen, legges fram for FRFBIE for kommentarer og råd. Udir ønsker innspill til høringsinstanser utenom «lista»

Udir presenterer forslaget og framdriftsplan for det videre arbeidet.

Utkast modulisert læreplan vg3 [blomsterdekoratørfaget.docx](#)

Utkast til [høringsspørsmål.docx](#)

Fra rådsmøtet:

Gjennomgang av Marianne Farstad-Jensen i Udir og Anita Hope fra læreplangruppa. Det ble vist hvordan modulene er delt opp og satt sammen. Det ble pekt på utfordringene med å lage selvstendige moduler, samtidig som kompetansen er gjennomgående i opplæringen.

Modulene skal være et godt grunnlag for realkompetansevurdering og vurdering.

På spørsmål om vurdering av læringsstøttende kompetansemål fra vg1 og vg2 ble det vist til at det her kreves samarbeid skole og bedrift.

FRFBIE har ikke kommentarer til høringsspørsmålene og framdriftsplanen. Høringen sendes ut så snart som mulig etter påske, og læreplanene kan fastsettes over sommerferien. Det ble oppfordret til å spre informasjon om høringen.

Vedtak:

FRFBIE støtter forslaget til modulstrukturert læreplan for blomsterdekoratørfaget, forslag til høringsspørsmål, og framdriftsplan.

Sak 2025/10 Utvikling støtteressurs for modulstrukturert opplæring for voksne i bedrift

Fra august 2024 tilbys 13 lærefag som moduler for voksne i videregående opplæring som et nytt opplæringsløp. Det innebærer at det blir enklere å veksle mellom opplæring, arbeid og andre forpliktelser.

Universitetet i Innlandet har fått i oppdrag å utvide den eksisterende kompetansepakken [Nye læreplaner for bedrifter](#) til å inkludere støtteressurser for modulstrukturerte læreplaner. Arbeidet starter april/mai og avsluttes i november/desember 2025. Det er viktig at arbeidslivets parter involveres i arbeidet underveis slik at ressursen treffer målgruppene. Rådende som ønsker å delta, foreslår 1 eller 2 representanter til en arbeidsgruppe innen 25 april til marianne.farstad-jensen@udir.no

Udir gikk gjennom oppdraget i rådsmøtet [Involvering av de faglige rådene i utvikling av støtteressurser.pptx](#) og første møte i arbeidsgruppa er 19 mai (digitalt). Det er et stort behov for støtte på temaene læreplanforståelse og vurderingspraksis. Hovedmålgruppene er lærebedrifter, opplæringskontor, skoler og fylkeskommune.

Vedtak:

Fra FRFBIE deltar følgende i utviklingen av støtteressurs: Anita Hope og Cecilie Bang Donali. Alternativt deltar Mirja Rahm.

Sak 2025/11 Oppdrag – Tydeliggjøre målgruppen for lærekandidatordningen

[Oppdrag om lærekandidatordningen med vedlegg.pdf](#)

Et tiltak i Meld. St. 21 (2020-2021) Fullføringsreformen er å videreutvikle lærekandidatordningen i sammenheng med utvidelsen av rettighetene til videregående opplæring. Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å tydeliggjøre målgruppen:

- Vi ber direktoratet tydeliggjøre målgruppen for lærekandidatordningen og vektlegge i formidlingen at personer med utviklingshemming og stort behov for tilrettelegging også inngår i målgruppen.
- Vurdere tiltak som gir fylkeskommuner, skoler og lærebedrifter den støtten de har behov for gjennom egnet veiledning, slik at elevenes og lærekandidatenes rettigheter oppfylles.

Hvorfor tydeliggjøre målgruppen?

Formålet med fullføringsreformen er å sikre at ungdom og voksne får et utdanningstilbud som gjør at de fullfører videregående opplæring og kvalifiseres for deltakelse i samfunnet, videre utdanning og arbeidslivet. Fullføringsretten, styrker retten til fleksibilitet med hensyn til hvordan den enkelte kan fullføre videregående opplæring med fullt fag- eller svennebrev. Retten gjelder frem til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse, uavhengig av hvor lang tid den enkelte bruker. Ettersom retten ikke er tidsbegrenset, gir det ungdom og voksne økt fleksibilitet med hensyn til hvordan den enkelte kan fullføre den sluttkompetansen hen er tatt inn på, slik at de fullfører. Den utvidede retten vil åpne for nye muligheter for tilpasning, også for målgruppene som i dag benytter lærekandidatordningen.

Spørsmål til faglig råd

Formålet med lærekandidatordningen er at voksne og ungdommer skal få et kompetansebevis som retter seg mot et reelt behov i arbeidslivet og gir grunnlag for varig arbeid. Ved siden av å tydeliggjøre målgruppen for ordningen skal ordningen bidra til en god overgang mellom skole og arbeidsliv. Hos alle fylkeskommunene er et kriterium at det må være en grad av verdiskapning hos lærekandidaten i læretiden for at vedkommende skal være aktuell for et lærekandidatløp. Udir sin statistikk over sysselsetting viser at i overkant av 60% av dem med oppnådd kompetansebevis får en tilknytning til arbeidslivet etter oppnådd kompetansebevis, der de resterende står utenfor arbeid og/eller utdanning.

Vi ber de faglige rådene vurdere følgende spørsmål:

1. Kjennskap til lærekandidatordningen
  - Kjenner lærebedriftene innenfor deres fagområder og bransjer til lærekandidatordningen?
  - Hvordan oppfattes formålet med lærekandidatordningen hos lærebedrifter og arbeidsgivere i deres bransjer?
  - Hvilke fordeler og ulemper ser dere ved en tydeliggjøring av målgruppen?
2. Lærekandidatordningen som rekrutteringsvei
  - I hvilken grad ser dere bransjer lærekandidatordningen som ordning for å rekruttere kompetanse?
  - Hvilke barrierer finnes i deres bransje for å få læreplass og relevant arbeid etter oppnådd kompetansebevis?

- 3 Tilskudd til opplæring av lærlinger, praksisbrev, kandidater og lære kandidater med særskilte behov er del av rammetilskuddet til fylkeskommunen fra 1. januar 2020. Tilskuddet skal brukes til å gi lærlinger og lære kandidater med særskilte behov muligheten til å oppnå en fagutdanning eller deler av en fagutdanning
- Hva er deres erfaring med bruken av tilskuddsordningen for lære kandidater innenfor deres fagområder?
4. Behov for støtte
- Hvilken støtte og veiledning har lærebedrifter behov for å kunne ta inn flere lære kandidater i opplæring i bedrift?

Frist for tilbakemelding 9.mai og kontaktperson for saken Eirik.Bertelsen@udir.no og Hilde.Tvedt.Ryen@udir.no

Fra rådsmøtet: [presentasjon Lære kandidatordningen.pptx](#) og gjennomgang av oppdraget ved Udir i møtet.

Det er i dag grupper med ulike større behov som kan ha vanskeligheter med å oppnå full yrkeskompetanse. Langvarig fravær av ulike årsaker, og forskjellige grader av faglige og sosiale utfordringer kan ligge til grunn for et behov for stor tilrettelegging. Det er viktig å gi disse muligheten til å oppnå kompetanse og bli inkludert i arbeidslivet. Et innspill er å se på oppfølgingstjenestens (OT) rolle i veiledning og oppfølging.

Vedtak:

Spørsmålene 1 – 4 i oppdraget tas til bransjene i FRFBIE. Tilbakemeldinger bes sendes til AU og Laila innen 5 mai.

Sak 2025/12 Strategi for digital kompetanse og infrastruktur – Handlingsplaner som ivaretar ambisjoner og behov i fag- og yrkesopplæringendigital kompetanse og infrastruktur SDKI

Bakgrunn for saken

Udir viser til sak til de faglige rådene i oktober i fjor om arbeidet med oppfølging av [Strategien for digital kompetanse og infrastruktur \(SDKI\)](#). I strategien er følgende to tiltak spesielt rettet mot fag- og yrkesopplæringen, begge prioritert:

«Regjeringen vil

- *Utvikle en handlingsplan for digital kompetanse og infrastruktur for fag- og yrkesopplæringen med forankring i samstyringsmodellen og partssamarbeidet.*
- *Bidra til å videreutvikle ordninger som gir elever i fag- og yrkesopplæringen og aktuelle studieforberedende utdanningsprogrammer tilgang til teknologi og utstyr som benyttes i arbeidslivet.»*

Arbeidsgruppa som ble etablert på tvers av de faglige rådene har bidratt til arbeidet i Udir med å identifisere særskilte behov, utfordringer og forslag til punkter for oppfølging/handling i det videre arbeidet med handlingsplaner. Arbeidsgruppa har bygget videre på innspillene fra de faglige rådene fra i fjor høst. Arbeidsgruppa har hatt to møter og spilt inn skriftlig i felles dokument underveis i prosessen. I prosessen videre er det lagt inn, og invitert til, en workshop for AU i de faglige rådene og arbeidsgruppa 23.april. Hensikten er å bygge videre på grunnlaget vi har pr nå om fag- og yrkesopplæring, og komme fram til ambisjoner og mer konkrete tiltak i et litt lengre perspektiv. Flere handlingsplaner skal utarbeides og knyttet til digitaliseringsstrategien. Arbeidet er kommet lengst innen fag- og yrkesopplæringen. Det vurderes om ambisjoner og konkrete tiltak

fra fag- og yrkesopplæringen kan plasseres inn i andre relevante planer, eller i en egen handlingsplan for fag- og yrkesopplæringen.

Rådene blir bedt om å behandle arbeidsdokumentet og utdype dette ytterligere med temaer og utfordringsbilder som er spesifikke for de enkelte utdanningsprogrammene.

Noen støttespørsmål til gjennomgangen av dokumentet;

- Er utfordringene og forslagene til handlingspunkter dekkende for fag- og yrkesopplæringen i stort?
- Er det tiltak fra strategien som ikke er kommentert til nå hvor det bør legges inn forslag til tiltak om fag- og yrkesopplæring?
- Er det noen av temaene som rådet ønsker å forsterke eller utdype i lys av utdanningsprogrammet?
- Er det noe som ikke er tatt inn og som er spesifikt for utdanningsprogrammet som Udir må ta med videre?

Fra rådsmøtet: Presentasjon og gjennomgang av Udir. [Presentasjon handlingsplan dki_rådsmøter mars, april.pdf](#)

Rådet ser følgende utfordringsbilder og har forslag til handlingspunkter

- *Fra skole til lære: mangler dokumentasjon, officepakker etc. Tilgang til Feide ønskes.*
- *Kontinuiteten viktig for fagspesifikke verktøy fra skole til lære. Ta vare på kommunikasjonsmuligheter.*
- *Behov for maskinvare for fagopplæring, i dag er det i stor grad rettet mot studieforberedende.*
- *Personvern - Savner klarere retningslinjer.*
- *KI, vurdering og kritisk tenkning. Hvordan kan læreren vurdere i dette landskapet?*

Det ble pekt på yrkesfaglærernes behov for hospitering og muligheter for formell kompetanse.

Vedtak:

Innspillene i møtet tas videre til arbeidsgruppa.

Sak 2025/13 [FRFBIEs oppfølging av utviklingsredegjørelsene](#)

Udir viste kort hvordan det jobbes med endringsforslag [Udirs utredningsarbeid.docx](#) og portalen hvor endringsforslag legges inn [Foreslå endring i yrkesfaglige utdanningsprogram | udir.no](#)

Fra rådsmøtet:

Gruppen som ser på anbefalingene i utviklingsredegjørelsene og behovene for endringer/justeringer i læreplanene pekte eksempelvis på at akademiseringen av språket i læreplanene er utfordrende. Gruppa jobber videre med blant annet punkter sendt av Jan Kristian og planen er et utkast til møtet 27 mai.

Forslaget om kryssløp fra vg2 interiør/eksponeringsdesign til vg3 salgsfaget er tidligere behandlet i utviklingsredegjørelsen og i rådsmøter. Forslaget ble kort presentert og lagt i portalen for endringsforslag.

Rådet ser på muligheten for tilbud på fagskolenivå. Særlig i forbindelse med utviklingsmuligheter for maskør- og parykkmakerfaget, men også flere fag i programområdet. Fagskolemeldingen er her interessant for hva som kan være relevant å bygge videre på for FBIE.

Vedtak

Jan Kristian innkaller arbeidsgruppa som ser på anbefalinger/justeringer/endringer i læreplanen til teamsmøte. Eva, Janne og rådet ser videre på muligheten for tilbud på fagskolenivå. Involvering av FRHDP vurderes fram til neste rådsmøte.

Sak 2025/14 Fellesmøte SRY og faglige råd 22 mai – innspill agenda og temaer

I tråd med mandat og retningslinjer for samarbeid skal det avholdes fellesmøter mellom SRY og de faglige rådene; **4.3 Samarbeid mellom faglige råd og SRY**

De faglige rådene og SRY skal samarbeide og orientere hverandre om pågående arbeid. SRY skal innhente kunnskap fra de faglige rådene ved behov. Det avholdes fellesmøter mellom SRY og tre representanter fra hvert av de faglige rådene etter behov. På forhånd skal de faglige rådene melde inn saker som har betydning for flere råd.

Det er planlagt for et fellesmøte 22. mai og agenda fastsettes etter innspill fra de faglige rådene, fra SRY og i samråd med AU SRY.

FRFBIE foreslår følgende til agendaen

- Behov for å presisere partenes innflytelse på tverrfaglig eksamen (3103 eksamen)
- Hvordan opprettholde små fag i tilbudsstrukturen – se på muligheten for regionslinjer, der fylkesgrenser setter begrensninger (eksempel blomsterdekoratørfaget)

Det er to plasser ledig for deltakelse fra FRFBIE til fellesmøtet. Janne Ottersen Fraas og Synnøve Dolven er interessert i å delta.

Vedtak

FRFBIE representeres i fellesmøtet ved Jan Kristian Pettersen, Janne Ottersen Fraas og Synnøve Dolven.

Sak 2025/15 Orienteringer

Status – modulstrukturert opplæring

Fra rådsmøtet:

[presentasjon implementering modulstrukturering.pptx](#) og orientering ble gitt av Eirik Bertelsen i Udir.

Veien videre?

Udir viste til kriteriene/hensyn for utvidelse av lærefag til modulstrukturering. Det ble stilt spørsmål om det er tilbakemeldinger fra bransjer, og om det er lærefag i FBIE som ligger innenfor kriteriene?

Rådet pekte på Profildesignfaget og Maskør- og parykkmakerfaget som egnet for modulstrukturering. Frisørfaget kan også være egnet. Deler av frisørbransjen ønsker modulstrukturering og opplæringskontorene er positive. Fagforbundet er imidlertid forbeholden.

Vedtak:

*Orienteringen om status i modulstrukturert opplæring tatt til orientering.
Egnede lærefag for modulstrukturering følges opp som egen sak ved Eirik Bertelsen i
FRFBIEs kommende rådsmøter.*

- **Orientering om oppfølging av utviklingsredegjørelsene ved Udir**

Vi viser til de faglige rådernes leveranse av utviklingsredegjørelsene for oppnevningssperioden 2021 – 2025. Rapportene gir innblikk i utviklingen og endringer i bransjer og sektorer, og utgjør en viktig del av utdanningsmyndighetenes kunnskapsgrunnlag for å sikre samsvar mellom de yrkesfaglige utdanningstilbudene og samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse.

I etterkant av leveransen har Udir lest redegjørelsene både isolert (hver for seg) og med et sammenliknende blikk. Vi har også skrevet en egen rapport som gir et innblikk i utviklingsredegjørelsene. Rapporten tar spesielt for seg temaer som er gjennomgående på tvers av flere utdanningsprogram. SRY og Kunnskapsdepartementet har fått overlevert de ti utviklingsredegjørelsene inkl. Udirs rapport. Rapportene er publisert på udir.no, se direkte lenke under vedlegg.

Noen hovedfunn fra utviklingsredegjørelsene

- Det samlede inntrykket er at læreplanverket som ble etablert med fagfornyelsen fungerer godt og er robust for endringer i bransjer og sektorer.
- Det er likevel flere innspill både til konkrete endringer og forslag om gjennomganger for å vurdere endringsbehov.
- Sirkulærøkonomi er et viktig område for alle yrkesfaglige utdanningsprogrammer i tiden fremover. Bærekraftige materialer, gjenbruk og reparasjon er trukket frem som kompetanseområder det vil bli økt behov for.
- Kunstig intelligens (KI) er et selvsagt tema for alle yrkesfagene.
- Innen teknologisk utvikling er det i noen bransjer høy grad av robotisering og bruk av sensor- og springsteknologi, mens andre sektorer er mer preget av digitale verktøy og plattformer.
- Det er flere overlappende utviklingstrekk på tvers av bransjer og sektorer, og dermed også overlappende kompetansebehov i utdanningsprogrammene.
- Faggrenseutfordringer mellom utdanningsprogrammene fordrer tverrfaglig kompetanse.
- Behov for tettere samarbeid mellom aktørene innen yrkesfag i videregående opplæring og høyere yrkesfaglig utdanning.
- For å sikre at elever og lærlinger har oppdatert kunnskap og kompetanse i tråd med læreplanene, er det et stort behov for målrettede etter- og videreutdanningstilbud til spesielt yrkesfaglærere, men også instruktører, faglige ledere og prøvenemnds-medlemmer.

Aktuelle prosesser, hvor utviklingsredegjørelsene inngår som kunnskapsgrunnlag

Redegjørelsene brukes som et kunnskapsgrunnlag i pågående arbeid både i faglige råd og hos utdanningsmyndighetene. P.t. brukes redegjørelsene inn i følgende arbeid:

- Smidig forvaltning av yrkesfaglig tilbudsstruktur og læreplaner.
- Utvikling av en handlingsplan for digital kompetanse og infrastruktur i fag- og yrkesopplæringen.
- Arbeidet med kompetanseutvikling i videregående opplæring, som ses i sammenheng med oppfølgingen av et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling. Redegjørelsene er også formidlet til det nasjonale nettverket for

fylkeskommunene i tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæringen (dekomp-y).

- Kommende forskningsoppdrag om yrkesfaglig fordypning (YFF).

Endringsforslag innen læreplan og tilbudsstruktur

I flere av utviklingsredegjørelsene viser de faglige rådene til behov for å foreta endringer innen læreplaner og/eller tilbudsstrukturen. Når disse forslagene er nærmere konkretisert, kan de sendes inn til Udir via den digitale portalen for endringsforslag i fag- og yrkesopplæringen, se lenke under vedlegg.

Flere av endringsbehovene som nevnes i noen av utviklingsredegjørelsene synes å være under vurdering i rådet. Vi har dermed en åpen forespørsel til AUene i de faglige rådene der det foreligger slike sonderinger rundt endringsbehov, om å vurdere når og hvordan rådet skal jobbe videre med disse.

Vedlegg

- [Samarbeid med partane i arbeidslivet om fag- og yrkesopplæringa | udir.no](#)
På denne siden finner dere de 10 redegjørelsene og Udirs rapport.
- [Foreslå endring i yrkesfaglige utdanningsprogram | udir.no](#)

Presentasjon og orientering ved Carine Gronholz i Udir.

[2025.03.24_Utviklingsredegjørelsene_orientering om oppfølging.pdf](#)

Medlemmer ny fagnemnd for frisørfaget

Udir orienterte kort om ny fagnemnd.

Forsøk skriftlig-muntlig eksamen yrkesfag – tilbakemelding fra Eivind Bratberg

Udir orienterte om status.

Fakta om fag- og yrkesopplæring – ny statistikk

Udir har publisert fakta om fagopplæringa 2024, som inneholder statistikk om følgende temaer:

- Søkere på læreplass og nye lærekontraktar
- Gjennomføring av læretida
- Oppnådde fag- og sveinebrev
- Sysselsetjing av nyutdanna fagarbeidarar

Under hvert av tema er det undertema – klikk på denne lenken for oversikt og for tilgang til de ulike statistikkene: [Fakta om fagopplæringa 2024 udir.no](#)

Vedtak:

Sakene tas til orientering

Sak 2025/16 [Saker til eventuelt](#)

Vedtak:

Ingen saker til eventuelt.

Andre orienteringer

- **Møteplan for våren/sommeren 2025**
  - o 27. mai – fysisk møte Udir

Andre møter/samlinger

- o 22. mai Fellesmøte SRY og FR